

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

20 березня 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 46/ко-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого - Бутенка В.І.,

членів Комісії: Лукаша Т.В., Шилової Т.С.,

розглянувши питання про результати кваліфікаційного оцінювання судді Харківського апеляційного адміністративного суду Русанової Вікторії Борисівни на відповідність займаній посаді,

встановила:

Згідно з пунктом 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», має бути оцінена в порядку, визначеному законом. Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади.

Пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) передбачено, що відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», оцінюється колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, визначеному цим Законом.

Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Рішенням Комісії від 20 жовтня 2017 року № 106/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема судді Харківського апеляційного адміністративного суду Русанової В.Б.

Частиною п'ятою статті 83 Закону встановлено, що порядок та методологія кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення затверджуються Комісією.

Відповідно до пунктів 1, 2 глави 6 розділу II Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі - Положення), встановлення відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та у сукупності.

Пунктом 11 розділу V Положення встановлено, що рішення про підтвердження відповідності судді займаній посаді ухвалюється у разі отримання суддею мінімально допустимого і більшого бала за результатами іспиту, а також більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв за умови отримання за кожен з критеріїв бала, більшого за 0.

Положеннями статті 83 Закону передбачено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Згідно зі статтею 85 Закону кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:

1) складення іспиту (складення анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання);

2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Відповідно до положень частини третьої статті 85 Закону рішенням Комісії від 25 травня 2018 року № 118/зп-18 запроваджено тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей під час кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді.

Пунктом 5 глави 6 розділу II Положення передбачено, що максимально можливий бал за критеріями компетентності (професійної, особистої, соціальної) становить 500 балів, за критерієм професійної етики - 250 балів, за критерієм доброчесності - 250 балів.

Отже, сума максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв дорівнює 1 000 балів.

Русанова В.Б. склала анонімне письмове тестування, за результатами якого набрала 85,5 бала. За результатами виконаного практичного завдання Русанова В.Б. набрала 102,5 бала. На етапі складення іспиту суддя загалом набрала 188 балів.

Рішенням Комісії від 16 березня 2018 року № 53/зп-18 затверджено результати першого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді «Іспит», складеного 21 лютого 2018 року, зокрема, судді Харківського апеляційного адміністративного суду Русанової В.Б. та допущено її до другого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

Русанова В.Б. пройшла тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, за результатами якого складено висновок та визначено рівні показників критеріїв особистої, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

Згідно з положеннями статті 87 Закону з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка, зокрема, надає Комісії інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді), а за

наявності відповідних підстав - висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18) (далі - Положення), передбачено, що під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Підпунктом 4.10.1 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (з наступними змінами) (далі - Регламент), передбачено, що інформація щодо судді (кандидата на посаду судді) або висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності надається до Комісії Громадською радою доброчесності не пізніше ніж за 10 днів до визначеної Комісією дати засідання з проведення співбесіди такого судді (кандидата на посаду судді).

Приймання Комісією інформації або висновку завершується о 18 год 00 хв (о 24 год 00 хв у разі направлення електронною поштою) дня, який передує першому з 10 днів до визначеної Комісією дати проведення співбесіди.

У разі недотримання Громадською радою доброчесності строку, визначеного абзацом третім цього пункту, питання щодо розгляду матеріалів, вирішується Комісією у складі колегії під час проведення засідання, про що ухвалюється протокольне рішення.

Комісією 13 квітня 2018 року із суддею Харківського апеляційного адміністративного суду Русановою В.Б. було проведено співбесіду під час якої обговорено питання щодо показників за критеріями компетентності, професійної етики та доброчесності, які виникли під час дослідження суддівського досьє.

На сайті Громадської ради доброчесності 12 квітня 2018 року було розміщено висновок про невідповідність судді Русанової В.Б. критеріям доброчесності та професійної етики (далі - висновок), проте до Комісії цього висновку не надходило.

Водночас інформація, викладена у висновку щодо судді Русанової В.Б., була предметом обговорення під час співбесіди. Зокрема, обговорено питання щодо факту незазначення Русановою В.Б. у декларації доброчесності судді за 2015 рік відомостей про ухвалення у складі колегії суддів рішення, передбаченого статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», а також незазначення у декларації родинних зв'язків судді за 2011-2015 роки племінниці чоловіка Устименко О.А., яка із 16 жовтня 2012 року займається індивідуальною адвокатською діяльністю.

Стосовно наведених обставин Русановою В.Б. надано письмові пояснення, а також усні пояснення під час співбесіди.

За результатами кваліфікаційного оцінювання на відповідність займаній посаді судді Харківського апеляційного адміністративного суду Русанової В.Б. Комісією 13 квітня 2018 року ухвалено рішення № 331/ко-18 про його зупинення.

Підставою для прийняття такого рішення стало встановлення Комісією факту незазначення суддею Русановою В.Б. у декларації доброчесності судді за 2015 рік відомостей про ухвалення у складі колегії суддів рішення, передбаченого статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», а також незазначення у декларації родинних зв'язків судді за 2011—2015 роки племінниці чоловіка Устименко О.А., яка із 16 жовтня 2012 року займається індивідуальною

адвокатською діяльністю.

Оцінивши в сукупності наявну у суддівському досьє інформацію та пояснення судді, Комісія вважала, що вказані обставини можуть свідчити про вчинення суддею дій, передбачених пунктом 17 та 19 частини першої статті 106 Закону, а саме - декларування завідомо недостовірних (у тому числі неповних) тверджень у деклараціях родинних зв'язків та доброчесності судді.

25 квітня 2018 року Комісія направила звернення до Вищої ради правосуддя для вирішення питання про відкриття дисциплінарної справи стосовно судді Русанової В.Б. чи відмови у її відкритті.

За результатами розгляду дисциплінарної справи 31 жовтня 2018 року Вищою радою правосуддя було прийнято рішення про відмову у притягненні Русанової В.Б. до дисциплінарної відповідальності, дисциплінарне провадження припинено.

Відмовляючи у притягненні судді до дисциплінарної відповідальності, Вища рада правосуддя дійшла висновку, що у діях Русанової В.Б. відсутній склад дисциплінарних проступків, передбачених пунктами 17,19 частини першої статті 106 Закону.

В обґрунтування рішення Вища рада правосуддя послалася на те, що незазначення в декларації доброчесності судді за 2015 рік відомостей про ухвалення у складі колегії суддів рішення, а також у декларації родинних зв'язків судді за 2011-2015 роки - особи, яка займається індивідуальною адвокатською діяльністю, зумовлене неправильним тлумаченням суддею Русановою В.Б. норм Закону та необізнаністю, що не було наслідком умислу або недбалості в розумінні правил про дисциплінарну відповідальність суддів.

Датою засідання про продовження проведення співбесіди з Русановою В.Б. визначено 20 березня 2019 року. Однак висновок у новій редакції, затверджений 19 березня 2019 року, надійшов до Комісії електронною поштою лише 20 березня 2019 року о 7 год 37 хв, тобто в день визначеної для судді дати співбесіди, що свідчить про недотримання Громадською радою доброчесності строку подачі висновку, встановленого підпунктом 4.10.1 пункту 4.10 розділу IV Регламенту.

Ураховуючи викладене, 20 березня 2019 року Комісія залишила висновок без розгляду. Однак під час співбесіди з Русановою В.Б. обговорено інформацію наведену Громадською радою доброчесності, про те, що:

1) Русанова В.Б. умисно або внаслідок недбалого ставлення до виконання своїх обов'язків повідомила недостовірні (у тому числі неповні) відомості у декларації доброчесності за 2015 рік, зокрема суддя підтвердила, що нею не приймалися одноособово або в колегії суддів рішення, передбачені статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні».

Колегією суддів Харківського апеляційного адміністративного суду під головуванням судді Русанової В.Б. 04 лютого 2014 року залишено без змін постанову Харківського окружного адміністративного суду від 30 грудня 2013 року в адміністративній справі № 820/14123/13-а, якою Харківській обласній організації Всеукраїнського об'єднання «Свобода» заборонено встановлювати агітаційний намет у місті Барвінкове у період з 01 січня 2014 року по 20 січня 2014 року;

2) Русанова В.Б. під час кваліфікаційного оцінювання надала Комісії та Вищій раді правосуддя у своїх поясненнях недостовірні відомості, в яких вказала, що предметом позову в адміністративній справі № 820/14123/13-а було обмеження права на встановлення агітаційного намету, а не обмеження прав громадян на проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій в Україні у період з 21 листопада 2013 року до дня набрання чинності Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні»;

3) суддя свавільно встановлювала обмеження в реалізації права на мирні зібрання, що нівелювало реалізацію свободи мирних зібрань, зокрема Русанова В.Б. у складі колегії суддів апеляційної інстанції, залишаючи без змін рішення суду першої інстанції, яким обмежено право на мирне зібрання, керувалася при цьому місцевим Положенням про порядок проведення мирних зібрань, а не Конституцією України та Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні». Крім того, у висновку зазначено, що ухвала апеляційної інстанції була постановлена без урахування рішення Європейського суду з прав людини у справі «Веренцов проти України» від 11 липня 2013 року та постанови Верховного Суду України від 03 березня 2014 року № 5-49 кс13.

Стосовно наведеної інформації Русанова В.Б. надала усні та письмові пояснення, які Комісією було досліджено та оцінено під час проведення співбесіди. Зокрема, щодо тверджень про наявність умислу та недбалості в її діях під час заповнення декларації доброчесності за 2015 рік, у якій підтвердила, що нею не приймалися одноособово або у колегії суддів рішення, передбачені статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», суддя пояснила, що це питання було предметом перевірки Вищої ради правосуддя, рішенням якої від 31 жовтня 2018 року встановлено, що зазначене сталося внаслідок неправильного тлумачення нею Закону, і не було наслідком умислу або недбалості в розумінні правил про дисциплінарну відповідальність суддів. Тому Вищою радою правосуддя відмовлено в притягненні її до дисциплінарної відповідальності та припинено дисциплінарне провадження.

Зазначені пояснення судді підтверджені копією рішення Третьої дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя від 31 жовтня 2018 року № 3312/3дп/15-18 про відмову у притягненні судді Харківського апеляційного адміністративного суду Русанової В.Б. до дисциплінарної відповідальності.

Щодо тверджень про неправильне зазначення Русановою В.Б. під час кваліфікаційного оцінювання предмету позову в адміністративній справі № 820/14123/13-а - обмеження права на встановлення агітаційного намету, а не обмеження права на мирні зібрання, суддя пояснила, що Барвінківська міська рада Харківської області звернулася до суду з позовом до Харківської обласної організації Всеукраїнського об'єднання «Свобода» про заборону проведення масових заходів шляхом встановлення агітаційних наметів з 01 січня 2014 року по 20 січня 2014 року.

Суд першої інстанції позов Барвінківської міської ради Харківської області до Харківської обласної організації Всеукраїнського об'єднання «Свобода» задовольнив частково, обмеживши право громадської організації на мирне зібрання шляхом заборони встановлювати агітаційний намет в місті Барвінкове Харківської області з 01 січня 2014 року по 20 січня 2014 року.

За результатами розгляду апеляційної скарги Харківської обласної організації Всеукраїнського об'єднання «Свобода» судом апеляційної інстанції надавалася оцінка в межах оскаржуваної частини рішення, зокрема, щодо обмеження права на встановлення агітаційного намету.

Стосовно свавільного обмеження Русановою В.Б. права громадян на мирні зібрання та неврахування рішення Європейського суду з прав людини у справі «Веренцов проти України» від 11 липня 2013 року, а також постанови Верховного Суду України від 03 березня 2014 року № 5-49 кс13 суддя пояснила, що під час розгляду адміністративної справи № 820/14123/13-а колегією суддів були

враховані конституційні права громадян на мирні зібрання, на відпочинок, передбачені статтями 39, 45 Конституції України, а також положення статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Ураховуючи, що громадська організація мала намір здійснювати мирні заходи протягом шести місяців з 01 січня 2014 року до 30 червня 2014 року, колегія суддів апеляційної інстанції погодилася з висновком суду першої інстанції щодо обмеження права на встановлення агітаційних наметів на період двадцяти днів, керуючись тим, що зазначеним рішенням дотримано справедливого балансу між забезпеченням прав і інтересів мешканців територіальної громади та прав і свобод відповідачів на мирні зібрання.

При цьому Русанова В.Б. звернула увагу, що ухвала Харківського апеляційного адміністративного суду від 04 лютого 2014 року в адміністративній справі № 820/14123/13-а сторонами не оскаржувалась і набрала законної сили, жодних негативних наслідків для сторін у даній справі не настало.

Водночас суддя зауважила, що постанову Верховного Суду України від 03 березня 2014 року у справі № 5-49 кс13 прийнято після постановлення Харківським апеляційним адміністративним судом ухвали від 04 лютого 2014 року у справі № 820/14123/13-а, тому були відсутні об'єктивні причини для врахування правової позиції, зазначеної в постанові Верховного Суду України, під час розгляду цієї справи в апеляційному порядку.

Дослідивши інформацію, зазначену Громадською радою доброчесності, пояснення Русанової В.Б. та надані нею пояснення, Комісія не вбачає підстав для оцінювання судді за критеріями професійної етики та доброчесності у 0 балів.

Враховавши наведене, заслухавши доповідача, дослідивши досьє судді, надані суддею пояснення та результати співбесіди, під час якої вивчено питання про відповідність Русанової В.Б. критеріям кваліфікаційного оцінювання, Комісія дійшла таких висновків.

За критерієм компетентності (професійної, особистої та соціальної) суддя набрала 410 балів.

При цьому за критерієм професійної компетентності Русанову В.Б. оцінено Комісією на підставі результатів іспиту, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктами 1-5 глави 2 розділу II Положення. За критерієм особистої та соціальної компетентності Русанову В.Б. оцінено Комісією на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди з урахуванням показників, визначених пунктами 6-7 глави 2 розділу II Положення.

За критерієм професійної етики, оціненим за показниками, визначеними пунктом 8 глави 2 розділу II Положення, суддя набрала 183 бали. За цим критерієм Русанову В.Б. оцінено на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди.

За критерієм доброчесності, оціненим за показниками, визначеними пунктом 9 глави 2 розділу II Положення, суддя набрала 175 балів. За цим критерієм Русанову В.Б. оцінено на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди.

За результатами кваліфікаційного оцінювання суддя Русанова В.Б. набрала 768 балів, що становить більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв.

Таким чином, Комісія дійшла висновку, що суддя Харківського апеляційного адміністративного суду Русанова В.Б. відповідає займаній посаді.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 83-86, 93, 101, пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визначити, що суддя Харківського апеляційного адміністративного суду Русанова Вікторія Борисівна за результатами кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді набрала 768 балів.

Визнати суддю Харківського апеляційного адміністративного суду Русанову Вікторію Борисівну такою, що відповідає займаній посаді.

Рішення набирає чинності в порядку, визначеному підпунктом 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Головуючий

В.І. Бутенко

Члени Комісії:

Т.В. Лукаш

Т.С. Шилова